

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2478/2022.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VI.30.425/2021/5. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. ifj. Lomnici Zoltán ügyvéd; Lomnici Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Gfv.VI.30.425/2021/5. számú ítéletével szemben, s kérte a Kúria ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó, mint gazdasági társaság vezető tisztségviselője felelősségét a Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával – megállapította. A Kúria megítélése szerint az indítványozó a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, ami miatt az indítványozó egyetemleges felelősséggel tartozik. A Kúria a korábbi eljárási szakaszokra kihatóan változtatta meg a pernyertesség-pervesztesség alakulását, s az első- és másodfokú eljárás tekintetében is az indítványozót kötelezte az eljárási illeték és perköltség megfizetésére.
- [4] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése (jogbiztonság elve), E) cikke, XXIV. cikk (1) bekezdése (tiszteséges hatósági eljáráshoz való jog), XXVIII. cikk (1) bekezdése (pártatlan bíróság, tisztességes tárgyalás), 25. cikk (3) bekezdése (a Kúria biztosítja a jogalkalmazás egységét), 26. cikk (1) bekezdése (a bírák alá vannak rendelve a törvénynek), 28. cikke (a bíróság a jogszabályt azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezi) sérelmére hivatkozott.

- [5] Az indítványozó azzal érvelt, hogy a felperesi állításokat a perbeli okirati bizonyítékok és tanúvallomások nem – az első- és másodfokú bíróság megállapítása szerint sem – támasztották alá, vagyis a Kúria a tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettség megsértésével hozta meg ítéletét. Álláspontja szerint a Kúria döntése a korábbi jogerős döntéssel szemben olyan mértékben nem konzekvens és nem kiszámítható jogértelmezést tartalmaz, ami súlyosan sérti a jogbiztonság elvét és az indítványozó tisztesség eljáráshoz való jogát.
- [6] Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságot, hogy vizsgálja meg, hogy „az ügyben eljáró bíróságok eleget tettek-e az Alaptörvény 28. cikkében rögzített azon kötelezettségüknek, hogy a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük.” Szerinte az általa hivatkozott döntések nem felelnek meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt követelménynek, „ennek keretében az Alkotmánybíróság ismertetett gyakorlata alapján analízisre szorul, hogy az eljáró bíróságok a polgári eljárásjog szabályait az Alaptörvénnyel összhangban értelmezték-e döntésük során. A Pp. 8. § (1) bekezdésének első fordulata szerint a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek és a per többi résztvevője jogaikat rendeltetésszerűen gyakorolják. Szintén vizsgálandó, hogy a Kúria az Európai Bíróság töretlen gyakorlata szerinti indoklási kötelezettségének.”
- [7] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó kérte az első fokon eljáró bíróságot, hogy az ítélet végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig az Abtv. 53. § (4) bekezdése, illetve a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 359/C. § (1) bekezdése alapján függesztesse fel. Kérte továbbá az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel az első fokon eljáró bíróságot az ítélet végrehajtásának felfüggesztésére a Pp. 359/C. § (2) bekezdése alapján.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai ítélettel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont], a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A

magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletét az indítványozó perbeli jogi képviselője 2022. szeptember 7-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt az indítványozó jogi képviselője elektronikus úton 2022. november 5-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadta.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy a panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő E) cikke, valamint 25. cikk (3) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése és 28. cikke sérelmét is, melyekre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság állandó joggyakorlata szerint az Alaptörvény E) cikke nem biztosít az indítványozók számára olyan, Alaptörvényben biztosított jogot, amelyre az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt lehetne alapozni {vö. 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [11]; 3171/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [10]; 3535/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a további, nem Alaptörvényben foglalt jogok tekintetében sem bírálható el az indítvány, az Alaptörvény indítványozó által megjelölt rendelkezéseire – 25. cikk (3) bekezdés, 26. cikk (1) bekezdés, 28. cikk – alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett panaszt érintően fenntartotta korábban kialakított gyakorlatát: a jogbiztonság nem alapjog, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben lehet alapítani, mégpedig a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]-[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az indítványozó nem e kivételes körre, hanem általánosságban a jogbiztonságra alapította panaszát. Az Alkotmánybíróság ezért e

vonatkozásban érdemi vizsgálatot nem folytathatott le, mivel az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott azon követelménynek, amely szerint alkotmányjogi panaszt abban az esetben lehet benyújtani, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be.

- [13] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítvány akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott szabályával. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította a támadott kúriai ítéletnek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogába ütközését is. E vonatkozásban ugyanakkor az indítványozó alkotmányossági érvelést nem adott elő, így alkotmányjogi panasz e tekintetben az Abtv. 52. § (1) bekezdés (1b) pontjában foglalt határozott kérelem követelményének nem tesz eleget, ezért érdemben nem vizsgálható.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a kúriai ítéletet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes eljáráshoz való jogába ütközőnek tartotta, mert szerinte a Kúria a tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettség megsértésével hozta meg ítéletét, szerinte a kúriai ítélet nem konzekvens, nem felel meg a perbeli okirati bizonyítékoknak és tanúvallomásoknak.
- [16] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes

egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}

- [17] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti a bizonyítékok értékelését. Tartalma szerint az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a Kúria döntésének felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indult perben hozott támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.
- [19] Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, a bírói döntés végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelem vizsgálatának nincs helye.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró